

1. De kwartfinalist klasseerde zich, na al eerder de achtste finales te hebben overleefd, voor de halve finale (demi-finale, semifinale) – en werd dus met de halvefinaleplaats halvefinalist – door de tegenstander te declasseren (overspelen). Marinepersoneel van lagere rang werd Jan Kaas genoemd, Jantje Kaas was de spotnaam voor koning Willem I. Heb je een kabas nodig om te kabassen? Op een kaas-en-wijnavond wordt een kas gespekt (volgens VD: gestijfd). De Kaas-en-Broodoorlog speelde in 1491 in Noord-Holland. Hollanders worden kaaskoppen genoemd. Katjangs kun je in kadjang verpakken. Zit er een kaftje om je schrift? Dat dit dictee geen kakografie moge zijn. Bij een kalief hoort een kalifaat, bij een markies een markizaat. Je kunt schrijven 'Kamper ui', maar ook 'kamperui'. Hou je kanis, wil je? De fanate fanate nam wraak. Clenbuterol is een tot de bèta-agonisten behorend antihoeftmiddel.

2. Wil de konstabel-majoor mij even een kontje geven? Kratesen zijn misvormde mensen. Kirren is met een kluitje in het riet sturen (afkorting: k.i.r.). Neem nog een kir royal. 'Van kunst tot kitsch' is een bekend tv-programma. Een klappei is een babbelaarster, een kwaadsprekerster. De kiyu is een leerlingengraad bij budo. Een kiur [kie-joer] is een uitgestorven reuzenvogel van Madagaskar. Wat is het verschil tussen 'kiro kok' en 'kiro hen'? Kloekgebouwd is forsgebouwd. Mag je bij een aneurysma eigenlijk een klyasma zetten? Opzoekwoorden: charisma, chrisma, Groot en Oosters Schisma. Een knickerbocker is geen drollenvanger (plusfour). Het knäckebröd komt uit Zweden. De klos van Ruhmkorff of ruhmkorffklos is een inductieklos. Een knicksje is een reverence, knots-boem is pats-boem en een knotszwam behoort tot de koraalzwammen. Waar liggen de Koerilen en Sachalin?

3. Het onzelveheersbeestje behoort tot de knotssprietigen. Het koekoeksspog wordt afgescheiden door het schuimbeestje. Ik laat me niet koeioneren. Met een kokardebloem in de hand zei de Jood 'lechajim' (proost). Een karikel is ook een vehikel. Een kazakkeerder is een windvaan. Een kauwgek houdt van chewinggum, een kaugek is een zeezwaluw. Een kat zonder oren is een katschip. Hij kocht kat-in-de-zak, maar dat was een kat in de zak. We gaan keet schoppen. De wicketkeeper speelde slecht. Het kemalisme komt van Kemal Atatürk. Een kelvingolf is geen rossbygolf (oVD 2007). Honderd kelvin (100 K) is honderd graden op de schaal van Kelvin. Kelkkafjes staan aan de voet van een aartje (niet: aardje naar zijn vaartje!). Na de late kerstmis (het was een groene kerst) aten wij kerstomaten. Tien bevlogen kerstmannen kunnen nooit de enige echte Kerstman vervangen. Wat is een awningdek?

4. Grootmogol is de door de Nederlandse compagniesdienaren gebruikte titel voor de alleenheerser van het Mughalkeizerrijk. Het is ook de naam van een zekere diamant (orlow). De uitroep van de papegaai was koppie-krauw en zijn baasje had koppiekoppie. Jeuk leert klauwen en armoede leert huishouwen. Een vrije-uitloopkip is in: dat is een buitenloopkip (oVD 2006). Een jeu de théâtre is een toneeltruc, een jeu d'esprit is een spel waarbij men aangewezen is op scherpzinnigheid, een jeu de prince is een spel waarmee een vorst zich vermaakt en met het jeu de mots wordt een woordspeling bedoeld. Valt dit onder force majeure? Boccia is een soort jeu de boules dat veel als gehandicaptensport wordt beoefend. Het flos juvenum (juventutis) is de bloem der jeugd. Vroeger stond KAJ voor Katholieke Arbeidersjongeren, thans voor Kristelijke Arbeidersjongeren. Fidelisme is castroïsme.

5. Dat vieux jeu kennen we nu wel. Zijn optreden was schriempeljeuzig. Je kunt een deur intrappen en ergens in trappen, letterlijk of figuurlijk. De korakora is een vaartuig in de Molukken. We kennen Koninginnedag en koningendag (Driekoningen). Kun je met congadrams een kongeraal verjagen in de Congo? Zij koutte en hij heeft gekout. De laagstbetaalden zullen niet snel een kongsi vormen. Is de colaplant werkelijk identiek aan de kolaboom? Voor kwaadspreken moet je liefst een kwaaddenkende kwaaddoener zijn. In de bekende Kristallnacht hield de SS in Duitsland een grootscheepse pogrom tegen de Joden.

6. Op het gebied van 'play' hebben we: airplay (popnummers via de ether), display (beeldscherm), downplayen (bagatelliseren), fair en foul play (eerlijk en oneerlijk spel), galleryplay (bal fraai rondspelen), global player (wereldspeler), matchplay (versus strokeplay, bij golf), mediaplayer (mediaspeler), multiplayer (computerspel voor meer dan één speler), in een playbackshow moet je playback zingen (playbackzingen), playboy (jongeman in societyleven), pleeboy (wc-borstel), playdown (bepaling degradanten, oVD 2011), playing hard to get (moeilijk te veroveren), playlist (lijst met uit

te zenden muziek), playmate (pin-up), play-off (eindronde in een sportcompetitie), plug-and-play (bijvoeglijk naamwoord, pc's), ponyplay (oVD 2007, bij sm), powerplay (manmeersituatie), replay (beslissingswedstrijd), screenplay (scenario), teamplayer en visual display (visualisatie).

7. Een plug-in breidt de werking van een computerprogramma uit. Bij pleinvotbal speel je soms met een vliegende kiep. Tegen kippen schijn je te moeten roepen 'kiep kiep kiep'. Een kindplaats is duidelijk, maar wat is een kindraad? Kindjes-op-moeders-schoot zijn kinderplantjes. Een kerstkind is een op Kerstmis geboren kind; hét Kerstkind is ook qua datum op het kerstfeest geboren. Hoeveel kimduiking heb je op de top van de Eiffeltoren? Kilometerslang sjokten we over het zestig kilometer lange voetpad. Bij een besloten Oranjetraining (Rode Duivelstraining) zijn kijk-in-de-potten niet gewenst. Hij rookte een kingsize sigaar. Ezelsbruggetje: poelet heeft met soep te maken, poulet niet. Bij de Klaagmuur werd een klaagsalm gereciteerd. Kies maar: hij kiteboardde, hij kitesurfte (GB), hij kiteskatete. De KISS- en KIDD-syndromen zijn verre van helemaal hetzelfde.

8. Kan een kiepkar kipptoestellen vervoeren? De klappei maakte veel stampij (GB ook: stampeij). Een son et lumière is een klank-en-lichtspel. De klaar-overtjes hebben hun werk gedaan: klaar is Kees! De val van Griekenland heeft veel van een kladderadatsch. Een zevenzeiker is een klepzeiker. De clergé, de clerus, houdt niet van klessebessen. Het fonds werd op de beurs gecoteerd (en dus genoteerd). Hij doet aan klifduiken (cliffjumpen). In de tv-film was het shot van deze klifhanger een duidelijke klifhanger. Klok-en-hamers is het klok-en-hamerspel spelen. De klinge is het kleefkruid. Hij kneipte regelmatig. Een kneuter is een vlamsijsje. Bij knip- en plakwerk wordt geknipt en geplakt, bij knip-en-plakwerk wordt geplakt wat geknipt wordt. Zijn knutten knijten? Een vrouwelijke kniesoor is een kniesster. Met 'cosy' troffen we aan: cosy (theemuts), cosy corner (hoeksofa), ecosysteem en teacosy (ook theemuts).

9. En met 'cosi': antracosilicose (antracose, mijnwerkerslong), chalcosien (kopersulfide), cosinus(regel), Escosijnse (blauwe) steen (blauwe arduin, uit de groeve van Ecaussinnes), glucoside (met suikermoleculen), glucosinolaat, glycoside, leucosis (leukose, leukemie), loco sigilli (formule die lak- of waszegel vervangt), narcosine (narcotine, noscapine, opianine), psittacosis (papegaaizenziekte), salicoside (salicien), sarcosine (afkorting: Sar, een methylderivaat), varicosis (varicose, spataderen, varicositas) en viscosimeter. De rolkromme is de epicycloïde. De krommetenenoorzaak was duidelijk: een tenenkrommend probleem. De belastingsstroomsterkte als functie van de bekrachtigingsstroomsterkte geeft een V-vormige grafiek, een V-kromme. Je kunt krompraten wat je wilt, maar ik heb me krom gelachen om de anekdote van de kromgebogen en -getrokken spijker. De kwanza is de munt van Angola.

10. Hout kan kromtrekken, mensen kunnen kromlopen en kromliggen voor iets of iemand. De taliban hebben in de kruidhof een kruitvat verstopt. Een kylix is een ogenschaal, een Griekse drinkschaal. Kyaniseren van hout doe je met kwik-II-chloride. Quanten zijn kwanta. De penozediscussie werd in het Bargoens en koeterwaals gevoerd. De koenjit is kurkuma [oe, oe] als specerij. Kijk, daar vliegen kob- en kapmeeuwen. Zullen we na het koffie-uur de koffer in duiken? De koh-i-noor behoort tot de Engelse kroonjuwelen. Velen komen erop af.